

Andlig och intellektuell utmaning

KATEDRALAKADEMIN

VÅREN 2021

Svenska kyrkan
STOCKHOLMS
DOMKYRKFÖRSAMLING

Välkommen till en ny termin med Katedralakademien!

Denna termins överskrift är Ovissheter.

Vårt andliga liv liksom vårt biologiska är från första stund en fråga om andning. När jag skriver dessa rader har jag endast några dagar kvar i tjänst. Under många år har jag medvetet funderat på frågan: *”I vilken miljö i vilka sammanhang har jag andats mest fritt?”*

Jag tänker med glädje på flera förebilder som alltid tagit emot mig och aldrig generat mig i min ovisshet. Med lika stor glädje tänker jag på alla de samtal som jag deltagit i under alla mina år som präst där jag anat en frihet att uttrycka personliga frågor och funderingar. Rum där syret inte har trutit trots olika uppfattningar och ovissheten varit bejakad.

Med hela mitt hjärta önskar jag att verksamheten inom Katedralakademins ram fortsatt kännetecknas av att våga fråga utan rädsla, vågar pröva, vågar neka tro på alltför enkla svar. Dessa ”våga-ord” tror jag kan frigöra oss och hjälpa oss alla att bidra till miljöer där vi kan andas fritt.

En sådan miljö hoppas jag att Katedralakademien fortsatt kommer bidra till.

Hans Ulfvebrand, domprost
Stockholm, Domssöndagen 2020

KATEDRALAKADEMIN VÅREN 2021

REDAKTÖR: Normunds Kamergrauzis FOTO: Jenny Salaj, Arne Hyckenberg (sid 1), Eva Malmsten (sid 3), Mats Åsman (sid 5) FORM: september TRYCK: Typografiska ateljén 2020
WEBB: stockholmsdomkyrkoforsamling.se FACEBOOK: facebook.com/stockholmsdomkyrkoforsamling

Tack, Hans Ulfvebrand!

Både mitt ansikte och hjärta ler när jag tänker på Hans, och jag är inte ensam. För vi är många som uppskattar Hans Ulfvebrand som människa, präst och ledare. När han nu efter 43 år som präst, varav de sista åtta åren som domprost i Stockholms stift, går i pension är vi många som vill uttrycka vår tacksamhet.

Jag har lärt känna Hans som en generös, varm och prestigelös person. Generöst bjuder Hans på sin kunskap och erfarenhet, allt från roliga anekdoter till djupsinniga teologiska resonemang.

Med sin rika associationsförmåga delar Hans ofta med sig av sin stora inre skatt av poesi, musik och livserfarenheter från många år i kyrkans värld. Med ett rörligt och tillåtande sinne ger Hans både sig själv och andra utrymme att pröva sig fram och att utforska nya tankar. Om det någon gång går snett så är det inte hela världen, då konstaterar vi prestigelöst det och utforskar tillsammans vidare. Det är så vi navigerar oss fram som en kyrka i nytt landskap.

Ett viktigt skäl till att så många uppskattar Hans, tror jag, är hans förmåga att se och möta människor av alla de slag med värme och respekt, bortom yta och prestige. Hans går hem i alla rum. Jag har själv bevittnat hur hans vänliga sätt att bemöta kandidater och vara med under examen och förberedelser inför diakon- och prästvigningar har betytt mycket för att skapa en anda av glädje och förväntan för de som ska vigas till tjänst.

Som ledare har Hans genom åren möjliggjort för många medarbetare att växa och utvecklas i sina tjänster genom att ge mandat och visa förtroende. Som domprost var Hans drivande i att Katedralakademien (vars folder du håller i din hand) år 2014 bildades som en sammanhållande institution för forskning och lärande, en viktig och av många uppskattad akademi. På liknande vis har Hans haft avgörande betydelse för att domkyrkoförsamlingens diakonala arbete stärkts och utvecklats under hans tid som domprost.

Jag har också mött Hans i domkapitlet för vars arbete han haft stor betydelse. Genom att i sin person väva samman värme med stor integritet har han många gånger bidragit till domkapitlets samtal kring grannliga frågor. Allvar och skratt, suckar och hopp i vacker – och helt nödvändig – förening. Ja, jag tackar Gud för Hans!

*Käre Hans,
med din smittande entusiasm och ditt leende, med din kunskap och ditt djupa engagemang för människor och kyrkan är du en förebild. Varmt tack för din tid som domprost!*

Andreas Holmberg, TD, biskop

Välkommen Marika Markovits!

I december tillträder Marika Markovits som ny domprost i Stockholms domkyrkoförsamling.

– Domkyrkoförsamlingen har en viktig samlande roll i stiftet och bedriver en omfattande verksamhet i mötet med människor. Musiklivet, undervisningen, diakonin och samtalen i brännpunkten mellan tro, kultur, vetenskap och aktuella samhällsfrågor gör uppdraget oerhört roligt och spännande. Jag ser fram emot att lära känna kollegor och församlingen, säger Marika Markovits.

Marika Markovits har varit direktor för Stockholms stadsmission i 15 år.

– Jag vill att mina erfarenheter från Stadsmissionen ska komma till användning i Stockholms domkyrkoförsamling och Stockholms stift. Det handlar om ett brett kontaktnät med olika samhällsaktörer och erfarenhet av att långsiktigt bygga kännedom och förtroende hos allmänheten. Från åren på Stadsmissionen tar jag tar med mig kreativiteten i att arbeta med kompetenta kollegor och vikten av att utgå ifrån gemensamma värderingar i det dagliga arbetet. Och naturligtvis en gedigen kunskap om diakoni och samhällets sociala utmaningar.

Marika Markovits har även verkat som församlingspräst och som förtroendevald i församling och på nationell nivå.

– Jag ser verkligen fram emot att arbeta i Svenska kyrkan igen. När jag läste till präst var det en biskop som sa till oss kandidater, att man inte ska bli präst om man inte känner kärlek till människan. Det är nog min drivkraft och grunden till att jag alltid känt en nyfikenhet, ett enormt engagemang och en tro på att vi människor har förmåga att förändra livet och samhället. Ofta är det i mötet med människor som jag får energin och kraften till det jag gör.

Med Marika Markovits som domprost får vi en erfaren ledare som tillsammans med medarbetare, förtroendevalda och volontärer i domkyrkoförsamlingen kommer att fortsatt utveckla det framgångsrika arbete som tidigare domprost Hans Ulfvebrand initierat. Välkommen Marika Markovits!

Beth von Schreeb, ordförande i Stockholms domkyrkoförsamlings kyrkoråd

Ovissheter

Det finns en förställning om att troende människor lever i visshet, att ett liv som troende är ett liv levt med sanningen som fond. Men kanske är det precis tvärt om. Kanske innebär ett liv i tro snarare i ett liv i ovisshet. Ett andligt liv innebär att leva i relation till det vi ytterst inte kan veta något om, men som vi hoppas är gott. Ett andligt liv är på så sätt en skola, en ständigt pågående process mot att kunna, orka, våga, leva mitt i ovissheten. Det handlar om att relatera till världen, tingen, naturen, medmänniskorna inte för att vi, till skillnad från dem, redan har svaren utan för att vi delar ovissheten. Vi delar tillvarons ovisshet med planeten och alla dess inneånare.

Men den ovisshet vi delar ger oss också ett utrymme att agera. Inte ovanifrån – inte som de redan upplysta, redan trosvisna – utan tillsammans. Det handlar mer om att *svara an* än om att *ansvara*. Genom att svara an kan vi vara medskapare i världen, bidra till en mer hållbar värld, en mer andligt fördjupad värld och ett mer kärleksfullt samhälle.

På ett liknande sätt resonerade en grupp konstnärer i Ryssland under det tidiga 1900-talet. Precis som vi var de desperata efter en bättre värld att leva i. De levde inte under klimathot men väl under växande samhällsklyftor, ojämlikhet och akut fattigdom. Förändringen kan inte bara ske i tanken, menade de. Den måste ske i vardagen, där livet pågår. Förändringen — som på samma gång är andlig och politisk—måste handla om hur vi relaterar till allt vi har omkring oss.

I jakten på ett nytt och respektfullt förhållningssätt till tingen, naturen, materia- len, lärde de sig ikonmåleri. Inte för att sedan kunna använda sitt konstnärskap i kyrkans tjänst, utan för att använda ikonhantverkets nedärvda, andliga visdom i samhällets tjänst. Ett gott, jämlikt och hållbart samhälle kräver att vi tänker om relationen mellan andlighet och materialitet, menade de.

Nu, hundra år senare, har jag läst och skrivit om vad de gjorde och tänkte. Jag har skrivit en bok där den ryska, avantgardistiska konstnären Liubov Popova (1889-1924) får lära vår tid att tänka nytt kring vårt förhållningssätt till världen. Den teologi som framträder i mötet med den avantgardistiska konsten är inget för den som söker visshet, men väl något för den som söker kraft och mod att leva och agera mitt i ovissheten.

Petra Carlsson, docent

FILOSOFISK OCH TEOLOGISK ANALYS OCH RESONANS

Att bli berörd är att vara sårbar

Gud, ondskan och hoppet - om tron och viljans frihet!

Den mänskliga naturen I:

Medvetande, ai och transhumanism

Den mänskliga naturen II:

**Två kön – eller fler? Uppfattningar om kön
och könsidentitet**

Om att trösta mitt i tröstlösheten

Om vår desperata längtan efter en bättre värld

FILOSOFISK OCH TEOLOGISK ANALYS: SÅRBARHETEN OCH DEN FRIA VILJAN

Föreläsningarnas inriktning är att utforska tänkandet om sårbarhetens möjlighet och viljans frihet.

VÄRD: NORMUNDS KAMERGRAUZIS, TD, DOMKYRKOTEOLOG

ATT BLI BERÖRD ÄR ATT VARA SÅRBAR

Att förbli oberörd kan ses som ett tecken på styrka, medan att vara sårbar ofta ses som ett tecken på svaghet. Men sårbarhet är ett av våra livsvillkor. Den gränsar både till kärlek och förtryck. Vilka insikter kan vi göra när vi ser på livet genom sårbarhetens lins?

Cristina Grenholm, professor i tros- och livsåskådningsvetenskap
och kyrkosekreterare vid Svenska kyrkan.

.....
● **DATUM:** Söndag 7 mars ● **TID:** 13.00–14.00

● **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan
.....

GUD, ONDSKAN OCH HOPPET – OM TRON OCH VILJANS FRIHET!

”Och hans mål är blott det ena, barnets sanna väl allena”. Så diktar Lina Sandell i den älskade psalmen *Tryggare kan ingen vara*. Men om Guds mål bara är barnets sanna väl, kan vi då ha en fri vilja och samtidigt vara trygga i att Gud övervinner allt ont? Går hoppet och den fria viljan att förena? Med utblickar mot teologihistorien resonerar docent Thomas Ekstrand kring förhållandet mellan hopp och vilja.

Thomas Ekstrand, docent i tro- och livsåskådningsvetenskap
vid Uppsala universitet.

.....
● **DATUM:** Söndag 9 maj ● **TID:** 13.00–14.00

● **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan
.....

NYHET!

Tradition, rättvisa och döden

Ett syfte med Katedralakademien är att på ett vederhäftigt och systematiskt sätt bearbeta centrala filosofiska, teologiska och etiska problem. Men innan vi försöker besvara våra existentiella frågor låt oss reflektera över hur de kan förstås. I denna bok behandlas fundamentala problemställningar om tradition, rättvisa och döden.

MEDVERKANDE SKRIBENTER: Bengt Brülde, Carl Reinhold Bråkenhielm, Teresa Callewaert, Göran Collste, Anna Davidsson Bremborg, Thomas Ekstrand, Eskil Franck, Carl-Henric Grenholm, Ann Heberlein, Werner G. Jeanrond, Karin Johannesson, Mattias Martinson, Ola Sigurdson, Peter Strang, Torbjörn Tännsjö, Niklas Ulfvebrand

PRIS 200 KRONOR I STORKYRKAN!

FILOSOFISK RESONANS: OM DEN MÄNSKLIGA NATUREN

DEN MÄNSKLIGA NATUREN I: MEDVETANDE, AI OCH TRANSHUMANISM

Fantasier om att på olika sätt skapa mänskligt liv och att förbättra den mänskliga naturen har alltid funnits och dessutom varit ett populärt motiv inom film och litteratur. Men var går gränserna för vad som är möjligt? Går det att förlänga livet med hundratals år, och kan man skapa ett mänskligt medvetande? Är det ändå inte så att människans medvetande skiljer sig från exempelvis artificiell intelligens? Dessa frågor engagerar man sig för inom transhumanismen, en intellektuell och kulturell rörelse som förespråkar användandet av teknik för att förbättra och utöka människans mentala och fysiska egenskaper. Redan idag finns människokroppar och hjärnor som ligger nedfrusna i flytande kväve i väntan på att ett forskningsgenombrott ska möjliggöra ett återupplivande, men inte som mänskliga kroppar utan som något bortom det mänskliga, snarast att likna vid ett datorprogram helt frigjort från organiska celler.

Waldemar Ingdahl, journalist och kommunikatör, Oliver Li, TD i religionsfilosofi vid Uppsala universitet, Maria Lindskog, FD i neurovetenskap, Karolinska institutet, Fredrik Svenaeus, professor i filosofi vid Södertörns högskola. Samtalsledare: Carl-Reinhold Bråkenhielm, professor emeritus vid Uppsala universitet.

● **DATUM:** Söndag 10 januari ● **TID:** 13.00–14.30

● **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan

DEN MÄNSKLIGA NATUREN II: TVÅ KÖN – ELLER FLER? UPPFATTNINGAR OM KÖN OCH KÖNSIDENTITET

De flesta av oss identifierar oss som kvinnor eller män. När det gäller normer för hur man bör vara och hur man bör bete sig som kvinna respektive man finns det dock olika uppfattningar. Det finns också människor som brukar benämnas transpersoner. Det kan handla om att ens könsidentitet inte stämmer med ens biologiska kön. Eller att en varken identifierar sig som kvinna eller man. Om kön och könsidentitet finns det olika uppfattningar inom religionerna och de kyrkliga samfundet. Många kristna hänvisar till en av Gud given skapelseordning där kvinnor och män är väsensskilda och förväntas fullgöra olika uppgifter. Men det finns också normbrytande rörelser som den queera teologin som ifrågasätter teologins konstruktion av sexualitet.

Jessica Abbott, universitetslektor vid Biologiska institutionen vid Lunds universitet, Peter Forsberg, domkyrkokaplan i Västerås, Pontus Nilsen, präst, Göteborgs stift. Samtalsledare: Lotta Knutsson Bråkenhielm, TD.

● **DATUM:** Söndag 28 februari ● **TID:** 13.00–14.30

● **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan

En gråtande gud och den förvirrade människan

En av människans viktigaste frågor är att förstå sig själv. Hur kan vi förstå oss själva utan att bli egocentriska? Kanske genom att se hur vi förhåller oss till andra människor. Eller, som forskarna och teologerna i den här boken, undersöka hur vi ser på oss själva i relation till mycket annat i livet. Genom att utgå från djupa fundament som människosyn, livsåskådning och kristen tro ställer de sina frågor om våra existentiella möjligheter och begränsningar.

MEDVERKANDE SKRIBENTER: John Atherton, Carl Reinhold Bråkenhielm, Thomas Ekstrand, Eskil Franck, Eva-Lotta Grantén, Carl-Henric Grenholm, Cristina Grenholm, Ted Harris, Anders Jeffner, Normunds Kamergrauzis, Janis Kreslins, Bo Larsson, Mattias Martinson, Elena Namli, Mats Svegfors, Bengt Kristensson Ugglå, Susanne Wigorts Yngvesson

PRIS 100 KRONOR I STORKYRKAN!

TEOLOGISK RESONANS: OVISSHETER

VÄRD: SABINA KOIJ, DOMKYRKOLEKTOR

OM ATT TRÖSTA MITT I TRÖSTLÖSHETEN

Hur förmedlas hopp och tröst till en annan människa? Och vad innebär i så fall hopp? Vilket ansvar har vi att vara varandras tröstare? Ett samtal där innebörden av hopp, tröst och mening i en tid många upplever som otrygg, osäker och ovissk diskuteras.

Lars Björklund, författare och fd kaplan på Sigtunastiftelsen.

.....
● **DATUM:** Söndag 21 februari ● **TID:** 13.00–14.30

● **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan
.....

OM VÅR DESPERATA LÄNGTAN EFTER EN BÄTTRE VÄRLD

Kan man hoppas på det goda när vi inte har alla svar? Hur ska vi få mod och kraft att tillsammans agera? Vad är ett andligt liv i en värld av ovisshet? Docent Petra Carlsson har fördjupat sig i det som kallas politisk teologi som berör de frågor som handlar om hur vi - inte minst i klimatkrisens tid - ska hitta styrkan att svara an på världens nöd. Hon har just utkommit med en ny bok: *Avantgarde Art and Radical Material Theology: A Manifesto* (Routledge, 2020).

Petra Carlsson, docent i systematisk teologi, Enskilda Högskolan Stockholm.

.....
● **DATUM:** Söndag 14 mars ● **TID:** 13.00–14.30

● **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan
.....

MED OMSORG OM VARANDRA

Stanna hemma om du har symtom, även om symtomen är lindriga.
Tvätta händerna med tvål ofta och använd handsprit.
Sprid ut er och håll varsamt avstånd till varandra.

Vi följer händelseutvecklingen kring coronaviruset och de direktiv som svenska myndigheter rekommenderar. Det kan innebära att förändringar kan ske med kort varsel.

EXISTENS OCH LÄRANDE

Dop eller konfirmation för fullvuxna

Från kvern till ministerialböcker

Ignatianska andliga övningar

Andlig fikapaus

Morgonyoga: övningar för kroppen och själen

Kierkegaards existentiella filosofi:

Om livsmening och djup mening

Teater: Ovissheter - ett spel om livets stora frågor med utgångspunkt i påsken

Bokvår

Sårbarhetens möjlighet

Ett virus har förändrat tillvaron. Inte för vissa, utan för alla. Inte bara här, utan överallt. Samhället är sårbart och vi får ta gemensamt ansvar för påfrestningarna.

Det har blivit tydligt att sårbarhet inte är något som somliga har, utan är något som vi delar med varandra. När den drabbar hela samhället blir sårbarhet också något som vi samtalar om, en gemensam angelägenhet. Ingen behöver gå ensam med sina tankar. Det finns många som delar med sig av sina erfarenheter och reflektioner också i det offentliga samtalet.

Samtidigt är det som om den personliga sårbarheten, den som gäller just ens egen situation, ändå ligger oåtkomlig för andra. Känslan som stör sömnen har nått så långt in i en själv att den måste bäras ensam under många timmar. Oron mal för de närmastes hälsa, för ekonomi och jobb, för avstånd som växt och isolering som tar.

Det kan verka paradoxalt att sårbarheten både är gemensam och personlig. Ändå är det så och därför behöver förbindelsen mellan det gemensamma och det personliga ständigt upprättas. Hur ett samhälle behandlar sina mest sårbara medlemmar är ett mått på allas trygghet och tillit. Alla är beroende av vetskapen om att det finns någon som ser och värnar varje människas värde även när hon är som svagast. För vi är alla sårbara. Men vi kan också bygga trygghet för oss tillsammans när vi ser sårbarheten som ett livsvillkor, inte som ett undantag som kan undvikas.

Sårbarhet är inte detsamma som svaghet. Det är snarare den sida av tillvaron och våra liv som kan locka fram det bästa hos oss – omsorg, solidaritet och kärlek. När vi ser sårbarheten behöver vi ofta sänka tempot. Vi kan inte bara skynda förbi. Vi kan inte låtsas som att den inte finns, för den finns där ändå. Den hjälper oss att se varandra och att skilja viktigt från oviktigt.

Insikten om att sårbarheten gäller var och en och hela samhället betyder att vi angår varandra. Vi berör varandra också när vi inte kan röra vid varandra. Utifrån denna insikt kan vi bygga vår gemenskap med delvis nya förutsättningar. Vi vet att vi är sårbara och att detta också innebär att det finns en ofrånkomlig samhörighet mellan oss. Den gäller inte bara dem vi känner, utan var och en som vi delar liv med här och nu. Se möjligheten i den gemensamma sårbarheten.

Cristina Grenholm, professor

NÄTBASERADE FÖREDRAG

DOP ELLER KONFIRMATION FÖR FULLVUXNA

Idag är det mycket vanligt att vuxna blir döpta eller konfirmeras. I Storkyrkan fortsätter vi traditionen från urkyrkan med vuxendop på påsknatten. Då döper och konfirmerar biskop Andreas Holmberg dem som längtar efter en närmare relation med Gud. Svenska kyrkan står i den lutherska traditionen där undervisning och förståelse är grundläggande. Därför erbjuds du som fundera över att låta döpa eller konfirmera dig ett antal träffar under våren. Dessa blir digitala så att du kan delta även om du har svårt att ta dig in till Gamla stan. Träffarna på Zoom äger rum onsdagar 16.30-18.00. Till det kommer några gudstjänster i Storkyrkan.

3 februari	Vad betyder orden kristen och tro i Sverige år 2021?
10 februari	Bibeln – en skrift med många författare.
17 februari	Kl 9.00 i Storkyrkan. Askonsdagens mässa.
17 februari	Bibeln behöver alltid tolkas.
24 februari	Jesus – vem var han och vad ville han säga?
10 mars	Kyrkoårets olika teman och gudstjänstens ordning.
17 mars	Dop och nattvard är mer än vackra ceremonier.
24 mars	Bön är både att tala till Gud och att lyssna till Gud.
28 mars	Kl 11.00 i Storkyrkan. Palmsöndagens högmässa
1 april	Kl 19.00 i Storkyrkan. Skärtorsdagen: altarets avklädande
3 april	Kl 23.00 i Storkyrkan. Påsknatten. Dop och konfirmation

Anmäl dig före 1 februari till vår samarbetspartner Sensus: www.sensus.se, klicka på cirklar och kurser, skriv in nr 43 59 18. Dessutom sänd ett mail till ulf.lindgren@svenska-kyrkan.se och berätta lite om dig själv och varför du vill bli döpt eller konfirmerad.

Föreläsare: Ulf Lindgren, domkyrkokaplan.

.....
● **DATUM:** 3 februari – 3 april ● **PLATS/WEBB:** Storkyrkan/Zoom
.....

FRÅN KVARN TILL MINISTERIALBÖCKER

Under tusen år har kyrkan påverkat samhället och dess strukturer. Ulf Lindgren berättar i fem korta filmer om hur kloster och prästfruar påverkat enskilda människors liv, samt hur kyrkan lärt staten att organisera sig. Filmerna läggs upp www.stockholmsdomkyrkoforsamling.se kring lunchtid respektive dag.

- 12 april – cisterciensermunkar lär bönderna att gödsla, dränera och bygga kvarnar
- 14 april – franciskanermunkar bygger sjukhus medan dominikanerna undervisar
- 16 april – den svenska prästfrun som både apotek och socialtjänst
- 18 april – ur kyrkans sätt att organisera växer den svenska kommunen
- 20 april – folkbokföring i 300 år

Föreläsare: Ulf Lindgren, domkyrkokaplan.

.....
● **DATUM:** 12–20 april (se ovan) ● **WEBB:** www.stockholmsdomkyrkoforsamling.se
.....

KONTEMPLATION: ANDLIG FÖRDJUPNING

IGNATIANSKA ANDLIGA ÖVNINGAR

Under våren kommer de Andliga övningarna att fortsätta på www.stockholmsdomkyrkoforsamling.se. Varje onsdag med start den 13 januari läggs en ny övning upp. När din tid tillåter det kan du sedan tillsammans med Ulf Lindgren under en timme gå in i tystnaden och samtala med Gud. Ingen föränmälan. På hemsidan kommer det att finnas en kortare film där Ulf Lindgren berättar om Ignatius av Loyola och hans 500 år gamla övningar. Där ges råd och stöd för hur du sitter tyst under en timme, går in i bibeltexten med hjälp av frågor och samtalar med Gud; med målet att dina livsfrågor ska möta Guds viskande svar. Här krävs inga förkunskaper, inte mer än förmågan att sitta still i en timme och en längtan efter en stunds samvaro med Gud.

Ledare: Ulf Lindgren, domkyrkokaplan.

● **DATUM:** Onsdagar 13 januari–26 maj

● **WEBB:** www.stockholmsdomkyrkoforsamling.se

ANDLIG FIKAPAUSS

Vi svenskar har lärt oss vikten av att stanna upp två gånger om dagen och hämta andan. Vi kallar det för fikapaus. Då tar vi hand om våra kroppar. Men också våra själar behöver tas om hand. I 1500 år har man i kloster skapat en form för detta som kallas Tidegården då man sju gånger om dagen under en kort stund samlas och läser texter från Psaltaren. Varje onsdag under våren (20/1 – 28/4) inbjuds du att under tio minuter ta en andlig paus och tillsammans med Ulf Lindgren fira digital Vesper i Storkyrkan. Vi möts på zoom kl 16.00. Några psaltarpsalmer, tystnad och en kort bön. En stund för eftertanke, insikt om att vi lever här och nu men också är en del av något bortom tid och rum. Vill du delta, anmäler du dig till ulf.lindgren@svenskakyrkan.se. Du deltar en gång, varje gång eller ibland. Valet är ditt. På www.stockholmsdomkyrkoforsamling.se finns från den 7 januari en introduktionsfilm om syftet med vespren och dess struktur.

Ledare: Ulf Lindgren, domkyrkokaplan.

● **DATUM:** Onsdagar 20 januari–28 april ● **TID:** 16.00 ● **WEBB:** via Zoom.

● **ANMÄLAN:** ulf.lindgren@svenskakyrkan.se

MORGONYOGA: ÖVNINGAR FÖR KROPPEN OCH SJÄLEN

Tolv tisdagar yoga i Storkyrkan. Ta med dig egen yogamatta. Vi sprider ut oss i kyrkorummets och håller minst två meters avstånd från varandra.

Ledare: Viktor Frih, styrketränningsinstruktör.

● **DATUM:** 9/3 - 25/5 ● **TID:** 07.00-08.00 ● **PLATS:** Storkyrkan ● **KOSTNAD:** 1000 kr

● **ANMÄLAN:** sabina.koij@svenskakyrkan.se senast 1 mars (max antal 15 platser)

KIERKEGAARDS EXISTENTIELLA FILOSOFI: OM LIVSMENING OCH DJUP MENING

Hur är det att vara människa? Vad bör jag göra med mitt liv? Det här är några av de frågor som den danske filosofen Kierkegaard ställde sig för snart 200 år sedan. Kierkegaard har i sina böcker beskrivit viktiga förutsättningar för att kunna uppleva meningsfullhet. I den här kursen presenteras grunddragen i Kierkegaards existentiella filosofi, med särskilt fokus på hans innerlighetsteori. Genom samtal fördjupar vi oss i hur hans tankar kan hjälpa oss i vår strävan efter livsmening och välbefinnande.

Ledare: Ted Harris, TD, FTO.

.....
● **DATUM:** Varannan tisdag fr o m 26 januari ● **TID:** 18.00–20.30

● **PLATS:** Själagårdsgatan 13, Gamla stan ● **ANMÄLAN:** edward.harris@svenskakyrkan.se
.....

Kursplan

26 januari	En kultur i förändring	9 mars	Det etiska stadiet
9 februari	Innerlighetsteori	23 mars	Det religiösa stadiet
23 februari	Det estetiska stadiet	6 april	Kierkegaards arv

TEATER: OVISSHETER – ETT SPEL OM LIVETS STORA FRÅGOR MED UTGÅNGSPUNKT I PÅSKEN

Centrum för kristen tradition är påskan med berättelsen om Jesus, en människa som föds, lever och verkar bland människor. En kropp som berör, blir berörd, dör och uppstår. I ”Ovissheter” utforskar några skådespelare berättelsens budskap och innebörd.

.....
● **DATUM OCH TID:** Torsdag 25 mars kl. 18.00, fredag 26 mars kl. 18.00,
lördag 27 mars kl. 16.00 och 18.00 ● **PLATS:** Storkyrkan
.....

BOKVÅR

Under våren fortsätter våra boksamtal med den alldeles nyutkomna litteraturens författare. Under våren möter du bl a Elisabeth Åsbrink (14/1, Lena Andersson och Åsa Linderborg (28/1) samt Karin Smirnoff och Kent Wisti (6/5). Boksamtalen sker i samarbete med Gamla stans bokhandel (www.gamlastansbokhandel.se) där man också bokar biljetter.

Värd: Kristina Ljunggren, domkyrkokaplan.

.....
● **DATUM:** 14/1, 28/1, 11/2, 25/2, 11/3, 18/3, 8/4, 22/4, 6/5, 20/5 ● **TID:** 18.00

● **PLATS:** Storkyrkan ● **BILJETTBOOKNING:** Gamla stans bokhandel, 08-545 688 67
.....

Reflektioner om ovissheter

*Saliga visshet, ljuvliga ro!
Nu jag hos Jesus vilar i tro,
väntar vad intet öga har sett,
väntar vad Herren själv har berett.
Han är min glädje, han är min sång,
honom jag prisar livsdagen lång.*

Att äga och att känna sig buren av vissheten är inte synonymt med att äga sanningen. När dåvarande ärkebiskop K-G Hammar publicerade boken *Jag har inte sanningen, jag söker den* blev många människor upprörda. Skulle inte ens kyrkans högsta ämbetsbärare äga sanningen om Gud. Nej, inte ens ärkebiskopar äger hela sanningen, kunskapen, insikten. Vår uppgift som teologer och präster är att ständigt söka vidare, djupare och bortom de invanda orden och trostraditionerna, men också att öppna oss för alla de tillfällen Gud knackar på dörren. Den gudomliga knackningen är jag förvissad om att alla kan erfara.

Kristina Ljunggren, domkyrkokaplan

Tänk om livet kunde vara som Storkyrkans gamla gotiska valv - stabilt och orörligt. Men varken livet eller kristen tro liknar valven, och det är inte heller mening. För Gud och tro är inte som orubbliga stenar. Gud är rörelse och förändring.

Bibeln är en bok inte om stabilitet utan om just ovisshet och förutsättningar som hela tiden kastas om. För sådan är människans livslott. Och människan tycks ha fått redskap att hantera ett liv som ständigt ändras. Människan är en av de varelser som bäst kan anpassa sig i helt olika livsmiljöer. Bibeln själv antyder det. Alla dessa berättelser om uppbrott, allt detta lämnande av det trygga säger att människan blir klokare och starkare av det ovissa.

Som en röd tråd genom bibeln går tanken att ovissheten är nödvändig. Vi hör det redan i de första ord som Gud säger till Abraham: Res dig upp och gå iväg. Och Jesus fortsätter på samma sätt: res dig upp, följ mig, lämna allt.

Både judisk och kristen tro säger att vi inte ska bli rädda när förutsättningarna ändras, inte fly ovissheten, utan istället nyttja möjligheterna som öppnas. För livet och tron förändras ständigt. Endast det som dött är stabilt och orörligt.

Ulf Lindgren, domkyrkokaplan

Ovissheten rymmer en av mänsklighetens vanligaste frågor: *Vad händer nu?*

Ovisshet är en verklig utmaning för de flesta av oss och samtidigt en existentiell grundförutsättning. Vi vet inte ens om vi kommer leva i morgon eller nästa timme för den delen. Vad som helst kan ju faktiskt hända som förändrar allt.

Ovisshetens fråga kan vara svår att lära sig leva med, men i den finns samtidigt ett "både-och" och är därför en fråga av hopp och nya möjligheter. För utrymmet som skapas mellan det som var och det okända som ligger framför härbärgerar en eskatologisk kraft som väcks till liv då en skiftning skett, när allt inte är som vanligt. Det är den kraft som genereras då kvinnorna vid upptäckten av den tomma graven springer till lärjungarna och säger: *"De har flyttat bort Herren ur graven och vi vet inte var de har lagt honom"*. Något har hänt, något har flyttat på sig, rörelse har skett och frågan ställs: *Vad händer nu?*

Ovisshetens fråga innebär med andra ord tack och lov att inte bara smärtsamma och katastrofala förändringar närsomhelst kan ske, utan även de som tillför våra liv något bra och konstruktivt. Även om vi inte ser det just då. Denna insikt gör förstås inte ovisshetens utmaning mindre svår att hantera, men kan också kan ge oss möjlighet till att lära oss den svåra konsten att ibland släppa taget och vänta in svaret på frågan: *Vad händer nu?*

Sabina Kojj, domkyrkokolektor

Ovissheten är en del av livet. Ibland konfronteras vi med fler ovissheter än vanligt. Världens förgänglighet och skörhet påminner oss ständigt om begreppet brist. Alltid brist på nånting. Men vad är det som vi saknar? Och vad är det som är nödvändigt? Ett är nödvändigt eller behövs det mycket mer?

När vi agerar i den ekonomiska och politiska världen står ett begränsat antal resurser till vårt förfogande. Det påminner oss om vår mänskliga begränsning och om valen vi behöver göra vid fördelningen av dessa resurser. De val vi gör visar på bredden av moraliska bedömningar, inte bara relaterade till det offentliga rummet utan till hela den mänskliga existensen. Det sätt på vilket vi fattar våra beslut uttrycks resignerat av Reinhold Niebuhr med orden *"Man's story is not a success story"*.

Därmed påminns vi om att kristen tro ständigt ifrågasätter utopiska hopp om evigt goda relationer mellan människor, men också varnar för alltför pessimistiska slutsatser genom att balansera mellan synd och hopp. Återstår för oss människor är alltså känslan av tragik som blandas med hopp.

Normunds Kamergrauzis, domkyrkoteolog

KALENDARIUM

JANUARI

10	Filosofisk resonans: Den mänskliga naturen I (Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9)	SID 10
13	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
14	Bokvår (Storkyrkan)	SID 17
19	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
20	Filosofisk och teologisk analys: Att bli berörd är att vara sårbar (Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9)	SID 8
26	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
28	Bokvår (Storkyrkan)	SID 17

FEBRUARI

2	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
9	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
11	Bokvår (Storkyrkan)	SID 17
16	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
21	Teologisk resonans: Om att trösta mitt i tröstlösheten (Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9)	SID 12
23	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
28	Filosofisk resonans: Den mänskliga naturen II (Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9)	SID 10
25	Bokvår (Storkyrkan)	SID 17

MARS

2	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
7	Filosofisk och teologisk analys: Att bli berörd är att vara sårbar (Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9)	SID 8
9	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
11	Bokvår (Storkyrkan)	SID 17
14	Teologisk resonans: om vår desperata längtan efter en bättre värld (Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9)	SID 12
16	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
18	Bokvår (Storkyrkan)	SID 17
23	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
25-26	Teater: Ovissheter (Storkyrkan)	SID 17
30	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16

APRIL

6	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
8	Bokvår (Storkyrkan)	SID 17
13	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
22	Bokvår (Storkyrkan)	SID 17
12-20	Från kvarn till ministerialböcker (Digitalt)	SID 15
20	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
27	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16

MAJ

4	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
6	Bokvår (Storkyrkan)	SID 17
9	Filosofisk och teologisk analys: Gud, ondskan och hoppet - om tron och viljans frihet! (Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9)	SID 16
11	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
18	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 16
20	Bokvår (Storkyrkan)	SID 17
25	Ignatianska andliga övningar (Digitalt)	SID 17

Är det något som jag önskat bidra med så är det till öppna samtal och meningsutbyten. Jag hoppas att många erfarit att det är högt i tak i vår församling och att många uttryckt att de har kunnat andas fritt.

HANS ULFVEBRAND